

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)*

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Försvarsdepartementet över betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)*.

Sammanfattning

Försvarsdepartementet har remitterat betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)*, till Region Stockholm för yttrande. Syftet med utredningen är att analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskap, samt utreda principer och former för finansiering av försörjningsberedskap. Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bör få ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Det inkluderar uppgifter som att ta fram en nationell försörjningsanalys, fungera som en kontaktpunkt för företag, hantera beredskapslagring och utföra uppdrag åt andra statliga myndigheter.

Region Stockholm har läst betänkandet med utgångspunkt från regionens ansvarsområden. Region Stockholm konstaterar att utredningen är ambitiös och slår fast viktiga grundprinciper och förutsättningar för ett mer samordnat arbete för ökad robusthet genom en stärkt försörjningsberedskap. Föreslagen modell väcker emellertid ett antal frågor som bör beaktas i fortsatt beredning.

Region Stockholms synpunkter kretsar i huvudsak kring följande:

- Utredningens förslag gällande beredskapslagring: Region Stockholm ser ett ökat statligt ansvarstagande för beredskapslager som positivt men vill poängtera vikten av att regionerna har full rådgivning över försörjningsberedskapen inom sitt område. Ansvarsfördelning mellan stat och region/kommun behöver vara tydligt för att inte riskera påverka kommunala och regionala aktörers incitament att ta eget ansvar för beredskapslager.

- Utredningens förslag gällande en nationellt samordnande funktion och dess organisation: Region Stockholm ser positivt på att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen, vilket inkluderar prioritering av åtgärder och finansiering. Det finns emellertid behov av utökade resonemang sett till kommunala och regionala aktörers roll samt gällande den nationellt samordnande funktionens organisation.
- Utredningens förslag gällande beredskapssektorernas roll: Region Stockholm är positiv till att hälso- och sjukvårdens roll och transporterens roll synliggörs. Det saknas emellertid resonemang kring de regionala kollektivtrafikmyndigheternas funktion och ansvar.
- Utredningens förslag gällande länsstyrelsernas roll: Region Stockholm menar att länsstyrelsens föreslagna roll som koordinerande part innebär att enkelhetsprincipen och kompetensprincipen frångås. Utifrån nämnda principer bör snarare de sektorsansvariga myndigheterna vara koordinerande part, företrädesvis Socialstyrelsen för hälso- och sjukvård och Trafikverket för kollektivtrafik och transporter.
- Utredningens förslag gällande behovs- och försörjningsanalys samt åtgärdsförslag: Region Stockholm ser positivt på att arbeta med ökad systematik med behovskartläggning, försörjningsanalys samt åtgärdsplanering. De krav på ökad förmåga, kompetens och system som ett sådant analysarbete kräver behöver emellertid tydliggöras.
- Utredningens förslag gällande upphandling och avtal: Region Stockholm ser positivt på ett förstärkt och förtydligt uppdrag till upphandlingsmyndigheten. Eventuella effekter för regionen som upphandlande myndighet bör emellertid tydliggöras, både i termer av eventuellt förändrad rådighet samt i termer av krav på ny/utvecklad kompetens.
- Utredningens förslag gällande samverkan med näringslivet: Region Stockholm ser positivt på nära samverkan med näringslivet för att gemensamt stärka landets försörjningsberedskap och förmåga till robust och flexibel produktion. Utredningen fokuserar emellertid på MSB:s samspel med näringslivet och utelämnar den samverkan och det utvecklingsarbete kring flexibel produktion som sker och under kris fortsatt kommer behöva ske på kommunal och regional nivå.

- Föreslagen modell för försörjningsberedskap innebär en ambitionshöjning varför skrivelserna kring finansieringsprinciper behöver förtydligas för att skapa hållbara planeringsförutsättningar för regionerna.

Bakgrund

Försvarsdepartementet har remitterat betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)*, till Region Stockholm för yttrande.

Regeringen beslutade den 2 september 2021 att tillsätta en utredning vars syfte var att analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen samt utreda principer och former för finansiering av samhällets försörjningsberedskap. Detta beslut har resulterat i att betänkandet nu är skickat på remiss - En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50), som Region Stockholm blivit ombedd att yttra sig över.

Utredningen föreslår bland annat:

- Att MSB får ansvar för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Den tillkommande verksamheten medför ett förslag på att MSB ska ombildas till en styrelsemyndighet och att det ska inrättas ett rådgivande organ – ett försörjningsberedskapsråd – i myndigheten.
- Att en av huvuduppgifterna för den nationellt samordnande funktionen ska vara att ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Analysen ska innehålla förslag på åtgärder som behövs för att säkerställa samhällets tillgång till de varor och tjänster som identifierats.
- Att den samordnande funktionen ska fungera som en kontaktpunkt dit företag kan vända sig för att få information eller vägledning om var de kan få information om produkt- och tjänstespecifika regler, certifiering och testning, licenser, dispenser och tillfälliga regelförenklingar för produktion av försörjningsviktiga varor och tjänster samt möjlighet till finansiellt stöd för innovation.
- Att den samordnande funktionen ska beredskapslagra varor som är försörjningsviktiga och som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde samt bedriva uppdragsverksamhet genom att tillhandahålla beredskapslagringstjänster åt statliga myndigheter.

- Att beredskapsmyndigheterna och vissa sektorsansvariga myndigheter enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för MSB:s nationella försörjningsanalys. Länsstyrelsernas analyser ska omfatta kommuners och regioners behov av försörjningsviktiga varor och tjänster och länsstyrelserna får en författningsreglerad möjlighet att begära in sådana uppgifter från kommuner och regioner. Det föreslås därför att det i lagen om (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH) införs en skyldighet för kommuner och regioner att på begäran av länsstyrelsen lämna information om sina behov av försörjningsviktiga varor och tjänster.
- Att MSB i samråd med Försvarmakten preciserar planeringsantaganden för försörjningsberedskapen inom ramen för gällande politiska inriktning för civilt försvar och försörjningsberedskap.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, fastighets- och servicenämnden och MediCarrier AB har beretts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholms ansats utgår från följande fokusområden:

- Förväntan på ökad förmåga och kapacitet hos regionerna
- Eventuell påverkan på regionens rådighet och ansvar samt regionens roll och rådighet som upphandlande myndighet
- Finansiering av föreslagna förmågekrav och arbetsuppgifter
- Andra effekter (möjligheter och sårbarheter) av utredarnas förslag om centralisering av den nationella samordningen för försörjningsberedskap

Generellt är Region Stockholm positiv till utredningens ansats, analys och förslag samt att det tas ett helhetsgrepp om försörjningsberedskapen. Utredningen är ambitiös och slår fast viktiga grundprinciper och förutsättningar för ett mer samordnat arbete för ökad robusthet genom en stärkt försörjningsberedskap. Region Stockholm finner det emellertid angeläget att utveckla ett antal områden i utredningen. Dessa områden redogörs för nedan.

En nationellt samordnande funktion

Utredningen föreslår att MSB får ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Det inkluderar uppgifter som att ta fram en nationell försörjningsanalys och förslag på åtgärder, att tillhandahålla en kontaktpunkt för företag, hantera beredskapslagring och utföra uppdrag åt andra statliga myndigheter.

Region Stockholm ser positivt på att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen, vilket inkluderar prioritering av åtgärder och finansiering. Det finns emellertid behov av utökade resonemang gällande kommunala och regionala aktörers roll samt gällande den nationellt samordnande funktionens organisation.

När det gäller den samordnande funktionens organisation behövs kompetenser inom följande områden: krisberedskap och totalförsvaret, analys och metodkunskap, statistik och databehandling, inköp och upphandling, logistik och lagerhållning, juridik och viss näringsverksamhet. Slutligen vill Region Stockholm anföra att det är positivt att MSB i samråd med Försvarsmakten ska precisera planeringsåtaganden för försörjningsberedskap, men att det saknas en formulering om att detta arbete ska ske skyndsamt.

Beredskapssektorernas roll

Utredningen föreslår att försörjningsanalysarbetet begränsas till nedanstående sex beredskapssektioner, detta i enlighet med förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

1. Elektronisk kommunikation och post
2. Energiförsörjning
3. Finansiella tjänster
4. Hälsa, vård och omsorg
5. Livsmedelsförsörjning och dricksvatten
6. Transporter

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag och är positiv till att en av beredskapssektorerna är Hälsa, vård och omsorg och att en är Transporter.

Region Stockholm ser mycket positivt på att transportörers och logistikcentras roll i försörjningsberedskapen synliggörs men ser ett behov av att förtydliga innebörden av begreppen transportörer och logistikcentra ur ett kommunalt, regionalt och nationellt perspektiv. Region Stockholm saknar redogörelser kring de regionala kollektivtrafikmyndigheternas

funktion och ansvar i föreslagen modell. Utredningen uppmärksammar att det finns luckor i ansvarsfördelningen på transportområdet samt att det saknas en myndighet med ett ansvar för att tillgodose totalförsvarets behov av transporter under kriser och i krig, men redogör inte vidare kring dessa luckor eller hur föreslagen modell för försörjningsberedskap avser att tydliggöra ansvarsfördelning. Vad gäller exempelvis persontransporter, sjuktransporter, samhällsviktiga resor samt massutrymning av städer kommer den regionala kollektivtrafiken att spela en avgörande roll.

Länsstyrelsernas roll

Utredningen föreslår att länsstyrelserna ska ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella försörjningsanalysen. Länsstyrelsernas analyser ska omfatta kommuners och regioners behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Därpå föreslås det att det i LEH införs en skyldighet för kommuner och regioner att på begäran av länsstyrelsen lämna information om sina behov av försörjningsviktiga varor och tjänster.

Samtidigt understryker utredningen att idén om en enkelhetsprincip är relevant i arbetet med att återuppbygga en samordnad försörjningsberedskap. Utredningen beskriver att enkelhet bör vara en ledstjärna när ett system för försörjningsberedskap byggs upp och att det bör vara självklart vad respektive myndighet ska göra och hur myndighetens arbete ska passa in i den övergripande strukturen. Därtill lyfts en kompetensprincip fram som en viktig utgångspunkt. För att skapa en effektiv och ändamålsenlig ansvarsfördelning ska en välfungerande försörjningsberedskap bygga på att kompetenser bör återfinnas där de mest naturligt hör hemma. Om en ny uppgift ska införas och om valet av vem som ska få den står mellan flera aktörer, bör det särskilt beaktas vilka kompetenser som redan finns hos respektive aktör.

Region Stockholm anser att länsstyrelsen som koordinerande part mellan region och sektorsansvariga beredskapsmyndigheter frångår både enkelhetsprincip och kompetensprincip. Region Stockholm ser att denna ansats snarare skulle skapa mer byråkrati och vara av begränsat värde. Socialstyrelsen ska enligt utredningens förslag få behovsanalyser från 21 länsstyrelser, som ska sammanställas utifrån område. Region Stockholm anser därför att det vore mer rimligt och värdeskapande att regionerna rapporterar till respektive beredskapsmyndighet (företrädesvis Socialstyrelsen för hälso- och sjukvård och Trafikverket för kollektivtrafik och transporter). En bristfällig sammanställning av behov kan komma att påverka hela försörjningssystemet och slutligen leda till en bristfällig och

ineffektiv förmåga och kapacitet i den svenska försörjningsberedskapen.

Region Stockholm anser att en lösning på denna problematik är att lagtexten möjliggör att mottagaren av informationsskyldigheten i vissa fall kan vara en statlig beredskapsmyndighet. Förslagsvis enligt nedan tillägg i LEH:

- Föreslagen lydelse enligt utredningen:
“På begäran av länsstyrelsen...”
- Förslag om ändring:
“På begäran av den myndighet som utses av nationella beredskapsmyndigheten...”

Sammanfattningsvis anser inte Region Stockholm att länsstyrelserna kan representera kommuner och regioner i alla frågor, särskilt inte i dialog med näringslivet där kommuner och regioner har avtal med näringslivet.

Därtill menar Region Stockholm att det är viktigt att det tydliggörs vilken typ av uppgifter som ska lämnas till länsstyrelsen samt om det är på anmodan eller med en viss regelbundenhet, där förslaget är att arbetet med behovs- och försörjningsanalys ska rapporteras vartannat år. Detta är avgörande då regionen behöver avsätta resurser för informationslämnande samt eventuellt inrätta nya system för informationsinhämtande.

Regionernas och kommunernas roll

Utredningen fokuserar på den centrala styrningen av försörjningsberedskapen och hur statliga myndigheter ska navigera i det. Till följd av den utveckling samhället genomgått sedan kalla kriget ligger en stor del av ansvaret för försörjningsberedskapen på kommunal och regional nivå. Den verksamhet som upprätthåller samhällsviktiga funktioner har till stor del decentraliserats, kommunaliserats, regionaliserats och utkontrakterats som ett resultat av politiska beslut och samhällsutveckling. Trots detta ges regionens roll och ansvar för försörjningsberedskapen mycket litet utrymme i utredningen där regionens roll begränsas till en rapportör. Regioner och kommuner spelar en avgörande roll för totalförsvaret och försörjningsberedskap på såväl lokal som nationell nivå, varför Region Stockholm efterfrågar att de kommunala och regionala myndigheternas roll och ansvar i ny modell för försörjningsberedskap tydliggörs i kommande utvecklingsarbete. I annat fall ser Region Stockholm en risk med att den komplexitet beredskapssystemet bygger på bortses från.

Region Stockholm vill därtill understryka att regionerna måste ha rådighet

över den försörjningsberedskap som behövs för den verksamhet vilken regionerna ansvarar för. I sammanhanget är det också viktigt att poängtera att regionernas förutsättningar varierar avseende storlek, förmågor etc. Region Stockholm skiljer sig exempelvis från andra regioner sett till sin stora andel av akutsjukvård samt militärstrategiskt viktiga placering.

Behovs- och försörjningsanalys samt åtgärdsförslag

Utredningen föreslår att en av huvuduppgifterna för den nationellt samordnande funktionen ska vara att ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Analysen ska innehålla förslag på åtgärder som behövs för att säkerställa samhällets tillgång till de varor och tjänster som identifierats. Beredskapsmyndigheterna och vissa sektorsansvariga myndigheter föreslås ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella försörjningsanalysen och länsstyrelsernas analyser ska omfatta kommuners och regioners behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Därpå föreslås det att det i LEH införs en skyldighet för kommuner och regioner att på begäran av länsstyrelsen lämna information om sina behov av försörjningsviktiga varor och tjänster.

Region Stockholm finner ansatsen att på nationell, länsövergripande och lokal nivå kartlägga och analysera samhällets behov av och tillgång till försörjningsviktiga varor och tjänster god. Förflyttningen från ett nedmonterat totalförsvaret till ett totalförsvaret i balans är dock omfattande och resurskrävande.

Region Stockholms huvudsakliga synpunkt handlar om att utredningens författningsförslag och dess förverkligande innebär ett omfattande utvecklingsarbete för regionerna. Inte minst initialt när kompetenser och metod/arbetsätt/system behöver byggas upp för att uppgifterna ska kunna lösas, vilket inte fullt ut synliggörs i utredningen.

Vidare ser Region Stockholm det relevant att definiera begreppet försörjningsviktiga varor och tjänster för att undvika oklarheter i ansvarsfördelning och planeringsförutsättningar. En annan viktig del i detta är att flödet av försörjningsviktiga varor och tjänster idag stöds av olika IT-system. Om ett IT-system slutar fungera kan det få till följd att berörda varor inte kan levereras varför även it och andra beroenden bör beaktas i bedömningen av Sveriges försörjningsförmåga.

Dessutom, i föreslagen modell framgår att information regleras uppåt, i

form av en skyldighet för kommuner och regioner att lämna information till länsstyrelsen. Region Stockholm saknar dock klargöranden om hur informationen ska återkopplas nedåt, det vill säga hur kommuner och regioner får del av den information från statliga myndigheter som de behöver för sin försörjningsberedskap, både inför, under och efter en kris.

Slutligen ser Region Stockholm risker med att resultatet från den nationella behovs- och försörjningsanalysen drar ut på tiden vilket kan påverka införskaffningen av samhällskritiska varor och tjänster samt leda till lokala anpassningar. Region Stockholm menar att det bör finnas uppgifter som den nationellt samordnande funktionen kan hantera skyndsamt.

Beredskapslagring

Utredningen föreslår att MSB ska beredskapslagra varor som är försörjningsviktiga men som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde samt ha möjlighet att bedriva uppdragsverksamhet genom att tillhandahålla beredskapslagringstjänster åt andra statliga myndigheter.

Region Stockholm ser positivt på statliga beredskapslager när det gäller varor som ingen annan aktör ansvarar för men vill understryka vikten av att regionerna har full rådighet över försörjningsberedskapen inom sitt ansvarsområde.

Region Stockholm ser en risk med att statliga beredskapslager skulle kunna minska incitament och tydlighet gentemot regionala aktörer att ta eget ansvar. Region Stockholm önskar därför mer tydliga resonemang kring ansvarsfördelning mellan stat och region gällande beredskapslager för att inte riskera påverka kommunala och regionala aktörers incitament att ta eget ansvar för beredskapslager eller för att skapa suboptimerade lösningar för beredskapslager. Erfarenheter från covid-19-pandemin visar på vikten av verksamhetsnära lager med för vården kända produkter och nyttjande av befintliga beställnings- och distributionskanaler.

Parallellt med detta remissarbete, har regionerna en dialog med Socialstyrelsen om deras regeringsuppdrag att ta fram underlag för vilka sjukvårdsprodukter som bör omfattas av hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap. Regionerna betonar vikten av beredskapslager som regionerna har rådighet över för att skapa en reell förmåga i verksamheterna, med minimal byråkrati.

Därtill saknar Region Stockholm konkreta förslag på hur regional beredskapslagring ska anpassas efter nationella rutiner. Bristen på

konkreta förslag försvårar bedömningen om uppgifterna kopplade till beredskapslagring är tillräckliga och dess påverkan på regionen.

Upphandling och avtal

Utredningen föreslår att det ska framgå av Upphandlingsmyndighetens instruktion att myndighetens upphandlingsstöd ska bidra till att krisberedskaps- och totalförsvarsaspekter säkerställs i upphandling av samhällsviktig verksamhet och sådan verksamhet som är nödvändig för totalförsvarsvaret.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag om ett förstärkt uppdrag till upphandlingsmyndigheten. Det behövs stöd även i avtalsförvaltning avseende frågor om hur en upphandlande myndighet kan agera avseende leveransförmåga vid höjd beredskap och Region Stockholm menar att integreringen av krisberedskaps- och totalförsvarsaspekter i upphandling och avtalsskrivning måste klargöras. Region Stockholm ser att konsekvenserna för regionen som upphandlande myndighet tydligare behöver analyseras och förtydligas gällande de författningsförslag som rör statlig informationshämtning från, kartläggning av och dialog med försörjningskritiska näringslivsaktörer. Region Stockholm föreslår att upphandlingsmyndigheten i kommande utvecklingsarbete bör inrätta en referensgrupp med sakkunniga representanter från regionala upphandlande myndigheter för att säkra förståelse för prioriterade behov och förutsättningar.

Utredningen lyfter möjligheten att produktionsomställningen i kris och krig kan förberedas genom beredskapsklausuler i avtal. Genom att ställa tydliga krav i anbudsförfarande vid upphandling kan regioner komma överens med företag om att de ska producera en viss mängd av en vara eller tjänst i kris eller krig. Region Stockholm kan konstatera att det är direkt kostnadsdrivande att ha med beredskapsklausuler i avtal. I och med det bör beredskapsklausuler tillämpas restriktivt och endast tas med i avtal där analys har resulterat i att det är nödvändigt.

Samverkan med näringslivet

Utredningen betonar vikten av att samarbeta med näringslivet för en stärkt försörjningsberedskap och föreslår att MSB, i enlighet med enkelhetsprincipen, fungerar som en central kontaktpunkt för företag. Detta stärker MSB:s roll som en nyckelaktör som kan samverka med näringslivet för att säkerställa tillgången på varor och tjänster.

Region Stockholm ser positivt på en stärkt samverkan med näringslivet. För en robust och flexibel försörjningsberedskap är en sådan samverkan

grundläggande. Detta blev inte minst tydligt under covid-19-pandemin när flera svenska företag ställde om sin produktion för att bidra till samhällets hantering av krisen. Region Stockholm ser dock en sårbarhet att utredningen enbart fokuserar på MSB:s samspel med näringslivet och utelämnar den samverkan och det utvecklingsarbete kring flexibel produktion som sker och i händelse av kris fortsatt kommer behöva ske på kommunal och regional nivå.

Utredningen föreslår även förändringar i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen samt i förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen. I praktiken innebär ändringen bland annat att totalförsvarsmyndigheterna har möjlighet att begära den information från näringsidkare som behövs för myndigheternas arbete med behovs- och försörjningsanalyser. Region Stockholm är positiva till att utredningen synliggör det beroende som finns till leverantörer för en robust försörjningsberedskap men menar att utredningen i denna fråga förbiser de regionala upphandlande myndigheterna vilka i stor utsträckning kommer inneha affärsrelation med de försörjningskritiska näringsidkarna.

Finansiering

Utredningen beskriver att enskilda och icke-statliga aktörer inklusive kommuner och regioner på egen bekostnad kan förväntas upprätthålla en viss grundberedskap för att hantera mindre störningar i sin verksamhet. Denna grundberedskap förtydligas dock inte inom ramen för utredningen vilket skapar otydliga planeringsförutsättningar. Utredningen beskriver också att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen och dess finansiering men lägger samtidigt till "... som inte är författningsreglerade" (s. 35).

Utredningens bedömning är att kostnaderna för regioners och kommuners uppgifter gällande behovs- och försörjningsanalyser är begränsade i förhållande till de uppgifter som redan idag ska utföras enligt LEH men understryker att utredningen inte på förhand kan säga hur omfattande arbetet blir för kommuner och regioner med att sammanställa den information som länsstyrelserna kommer kunna efterfråga. Utredningen föreslår vidare att om arbetet när det kommer i gång blir av omfattande karaktär bör staten kunna komma överens med kommuner och regioner om ambitionsnivån och statens finansiering enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Region Stockholm menar att begreppet “av omfattande karaktär” ger alltför stort utrymme för tolkning samt att resonemang kring tillämpning av kommunala finansieringsprincipen bör förtydligas, framför allt rörande vad som bör tolkas som befintliga kommunala uppdrag enligt LEH samt vad som bör tolkas som ändrade ambitionsnivåer för befintliga kommunala uppdrag. Detta för att säkra goda planeringsförutsättningar på kommunal och regional nivå. Region Stockholm önskar därutöver att utredarnas initiala bedömning om begränsade kostnader för region och kommun utvecklas med en ökad förståelse för de kostnader som resulterar från stadigvarande förändringar av det kommunala och regionala ansvaret samt de investeringar som krävs för initial förmågeförflyttning.

Avseende förslaget om riktade statsbidrag vill Region Stockholm lyfta vikten av att kraven för statsbidragen och rekvirering av dessa utformas effektivt och utan behov av ökad administration för regionen.

Slutligen vill Region Stockholm understryka att utredningen inte innehåller en redogörelse för ekonomiska konsekvenser av föreslagen modell för försörjningsberedskap, vilket därför behöver utvecklas vid fortsatt utvecklingsarbete.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen beskriver att regioner m.fl. på egen bekostnad kan förväntas upprätthålla en viss grundberedskap för att hantera mindre störningar i sin verksamhet. Denna grundberedskap förtydligas dock inte inom ramen för utredningen vilket skapar otydliga planeringsförutsättningar. Utredningens bedömning är att kostnaderna för regioners uppgifter gällande behovs- och försörjningsanalyser är begränsade i förhållande till de uppgifter som redan idag ska utföras enligt LEH men understryker att utredningen inte på förhand kan säga hur omfattande arbetet blir för kommuner och regioner med att sammanställa den information som länsstyrelserna kommer kunna efterfråga. Utredningen föreslår vidare att staten ska komma överens med kommuner och regioner om ambitionsnivån och statens finansiering enligt den kommunala finansieringsprincipen om arbetet visar sig bli av omfattande karaktär. Utredningen redogör inte heller för de ekonomiska konsekvenser som föreslagen modell för försörjningsberedskap innebär.

Sammantaget kan det förväntas att kostnaderna för Region Stockholm ökar, dels vad gäller uppgiften att upprätthålla en viss grundberedskap, dels uppgiften att bidra med information till behovs- och försörjningsanalyser. Men även andra förslag, till exempel att inkludera beredskapsklausuler i

avtal med leverantörer, är kostnadsdrivande åtgärder. Omfattningen av de ekonomiska konsekvenserna är dock i nuläget svårbedömda.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Erik Lagersten
Direktör Säkerhet och beredskap

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)
2. Trafiknämndens yttrande den 24 oktober 2023
3. Hälsa- och sjukvårdsnämndens yttrande den 24 oktober 2023
4. Fastighet- och servicenämndens yttrande den 24 oktober 2023
5. MediCarrier AB:s yttrande 23 oktober 2023

Beslutsexpediering

1. Försvarsdepartementet
2. Trafiknämnden
3. Hälsa- och sjukvårdsnämnden
4. Fastighets- och sjukvårdsnämnden
5. MediCarrier AB

Godkänd av Emma Lennartsson, 2023-11-14